

Oponentský posudek
na doktorskou disertační práci
JUDr. Bronislavy Coufalové
na téma
„Trestněprávní prostředky boje s organizovaným zločinem“

I.

Kandidátka si vybrala k obhajobě téma velmi frekventované a v literatuře často zmiňované. Zároveň se jedná o téma velmi aktuální, které bývá často předmětem politických proklamací, předvolebních agitací politických stran apod. Přesto se však jedná o téma, které si zasluhuje teoretickou pozornost, neboť vše nasvědčuje tomu, že tento institut se v legislativě stále vyvíjí a i do budoucna lze očekávat změny. Tyto změny by měly posilovat pozici státních institucí a zároveň zefektivnit stávající instituty a nástroje pro boj s organizovaným zločinem. Autorka si je této skutečnosti plně vědoma a ve své práci na takové skutečnosti mnohdy poukazuje.

II.

Autorka se zdárně a komplexně vypořádala se zvolenou tematikou. Za cíl si stanovila komplexně zpracovat prostředky boje s organizovaným zločinem v trestním řízení, v oblasti kriminologie i z hlediska trestního práva hmotného. Pro potřeby disertační práce by samozřejmě nevystačila s platnou vnitrostátní úpravou. Proto se správně věnovala i historickým souvislostem. Pozornost věnovala i příslušným dokumentům Evropské unie a mezinárodním konvencím. Autorka také správně využívá ve své práci kromě trestního řádu a trestního zákona mnoha dalších zákonných norem. Přestože se jedná o problematiku velice živou a z hlediska praxe i teorie zdaleka nikoli jednotnou, podařilo se jí své zadání velmi dobře splnit. Posuzovaná práce je tak na velmi dobré literární i odborné úrovni.

Autorka dobře využívá odborné literatury. Při dostatečném množství judikatury se věnuje i odborným článkům a monografiím, které byly na toto téma napsány. V tomto smyslu využívá i některých zahraničních pramenů.

Z formálního hlediska působí práce uceleně a přehledně, přičemž řazení do jednotlivých kapitol a oddílů nepostrádá logiku. Práce je proto velmi přehledná. Tato se skládá z úvodu, jedenácti kapitol a závěru, včetně rozsáhlého seznamu použité literatury.

Doktorská disertační práce je logicky strukturovaná, obecně srozumitelná i zajímavě napsaná. Předpokládám, že by se mohla stát předmětem zájmu těch, které s uvedenou problematikou přicházejí do styku. Za zmínku zde stojí četné poukazy na problémy v aplikační praxi, které v některých případech vyústí v autorovy návrhy *de lege ferenda*. Tato sympatická odvaha i nespokojenost s některými aplikačními postupy činí z uvedené práce velmi živý a zajímavý materiál a takovýto postup považuji za zvláště užitečný.

III.

V úvodu se autorka věnuje organizovanému zločinu jako společenskému fenoménu, který bezprostředně ohrožuje nejen majetek a životy občanů, ale samotné základy demokratického státu. Tyto aspekty pak dále rozpracovává v 1. kapitole. Ve 2. kapitole vymezuje autorka pojem organizovaného zločinu z hlediska jeho jednotlivých forem. Zabývá se jeho definicí v některých zahraničních úpravách a zvláště pak v pohledu Evropské unie. Dále pak vymezuje trestněprávní prostředky pro boj s organizovaným zločinem, které pak jednotlivě rozebírá v dalších kapitolách. Po teoretickém i komparatistickém rozboru použití agenta se věnuje institutu agenta provokatéra. Z autorčiných úvah lze zaznamenat jistou náklonnost využití tohoto institutu v českých poměrech, ovšem při velmi striktním zákonném vymezení a kontrole tak, aby nemohlo dojít k jeho nadužívání nebo zneužívání. Vzhledem k rozporu mezi dotčenými a chráněnými právy (zvláště s přihlédnutím k Listině základních práv a svobod) autorka správně cituje některá soudní rozhodnutí včetně rozhodnutí Ústavního soudu ČR. Stejně jako v předchozích kapitolách, i zde pracuje autorka s některými procesními instituty Slovenska a USA. V 8. kapitole se věnuje autorka odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu. S ohledem na aktuálnost této problematiky bych uvítal, kdyby se autorka v ústní obhajobě věnovala trestněprávním aspektům zneužití tohoto institutu jak ze

strany orgánů činných v trestním řízení, tak ze strany médií. Jedná se o palčivý celospolečenský problém, kdy jsme denními svědky úniku těchto citlivých informací prostřednictvím médií na veřejnost. Zároveň vzniká dojem beztrestnosti těch (především orgánů činných v trestním řízení), kteří tento únik úmyslně nebo z nedbalosti umožní. Z další kapitoly o ochraně svědka nepřímo vyplývají organizační a ekonomické problémy, které aplikaci tohoto institutu provázejí. Pojednání o korunním svědkovi v další kapitole pak zahrnuje především úvahy z hlediska některých zahraničních úprav a úvahy de lege lata. Závěrečnou kapitolu tvoří právní úprava trestní odpovědnosti právnických osob, kterou autorka citlivě zakomponovala do vlastního tématu boje s organizovaným zločinem.

IV.

V závěru konstatuji, že se autorka zdařile vypořádala se zvoleným tématem. Prokázala nepochybné schopnosti teoretického uvažování i schopnosti analytické. Práce splňuje formální i obsahové náležitosti disertační práce. Za hlavní klad považuji rozsah shora uvedených jednotlivých pramenů a to i v mezinárodních souvislostech, ze kterých pak autorka dochází k zobecňujícím závěrům.

V.

S ohledem na shora popsané závěry doporučuji, aby v případě úspěšné obhajoby disertační práce byl JUDr. Bronislavě Coufalové udělen titul Ph.D.

V Praze dne 12. dubna 2012

JUDr. Jan Sváček

